

Oferta i opisy fakultetów
proponowanych do realizacji w roku akademickim 2026/2027
kierunek **socjologia** studia pierwszego stopnia
stacjonarne

Uwaga! Uruchomione zostaną tylko te fakultety, na które zgłosi się odpowiednio duża liczba chętnych. Warto w grupach studenckich uzgadniać swoje wybory.

Oferta

Rocznik 2025-2026 (obecny I rok)

Student/-ka I roku wybiera z oferty fakultety za łącznie 4 ECTS, czyli: 2 fakultety 30-godzinne (2+2 ECTS) lub 2 fakultety 15-godzinne obcojęzyczne (2+2 ECTS) lub jeden fakultet 30-godzinny + jeden fakultet 15-godzinny obcojęzyczny (2+2 ECTS) lub jeden fakultet 30-godzinny obcojęzyczny (4 ECTS). Realizacja w semestrze letnim.

2 ECTS (30 godzin):

- Nazwa przedmiotu: Czy ja dyskryminuję? O dylematach równości**
Prowadząca: dr Monika Zima-Parjaszewska
- Nazwa przedmiotu: Dlaczego emocje są ciekawe i ważne w życiu codziennym i kulturze?**
Prowadząca: dr Tatiana Kanasz
- Nazwa przedmiotu: Seksualność w kulturze konsumpcyjnej: normy, tożsamości i społeczne kontrowersje**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
- Nazwa przedmiotu: Seniorzy w przestrzeni społecznej - obserwacja terenowa i analiza codzienności**
Prowadzący: mgr Arkadiusz Korycki
- Nazwa przedmiotu: Społeczna rola sztuki audiowizualnej**
Prowadzący: dr Łukasz Rąb

2 ECTS (15 godzin):

- Nazwa przedmiotu: Forever Young? Forever Fit? The Body in Consumer Culture**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
- Nazwa przedmiotu: Welcome to the New Sexuality? Sexuality in Consumer Culture**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
- Nazwa przedmiotu: Latin America Today: Power, Migration, Inequality**
Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

4 ECTS (30 godzin):

- Nazwa przedmiotu: The Evolution of Childhood**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

2. **Nazwa przedmiotu:** **The Concept of “Good Living” in Different Cultures**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Opisy

2 ECTS (30 godzin):

Nazwa przedmiotu: **Czy ja dyskryminuję? O dylematach równości**

Prowadząca: dr Monika Zima-Parjaszewska

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Fakultet obejmować będzie zagadnienia dotyczące równości, zakazu dyskryminacji i dylematów z nimi związanych. Uczestnictwo w fakultecie pozwoli zdefiniować rodzaje dyskryminacji, umożliwi poznanie przepisów antydyskryminacyjnych, a przede wszystkim pozwoli podjąć dyskusję na temat sytuacji grup społecznych w sposób szczególnie narażonych na dyskryminację w wielu obszarach życia – w życiu rodzinnym, zawodowym, publicznym. Podczas zajęć omówione będą różnice np. między molestowaniem a molestowaniem seksualnym. Uczestnicy i uczestniczki fakultetu będą mieć okazję do refleksji nad własnymi doświadczeniami związanymi z dyskryminacją, zastanawiać się będą, jak rozwiązywać trudne sprawy związane z prawem do równego traktowania, przestrzeganiem zasady równości. Jakie są granice wolności i praw człowieka, w tym prawa do równego traktowania? Kiedy i w jaki sposób władza publiczna może ingerować w sferę równości? Jakie są środki ochrony przed dyskryminacją? – na te pytania uczestnicy i uczestniczki fakultetu będą poszukiwać odpowiedzi na zajęciach.

Problematyka:

1. Socjolog czy socjolożka? – dlaczego język ma znaczenie
2. Romowie zazwyczaj... O stereotypach i uprzedzeniach
3. Czy ja dyskryminuję? O rodzajach dyskryminacji i źródłach prawa antydyskryminacyjnego
4. Karmienie dziecka przez matkę w miejscu publicznym a dyskryminacja ze względu na płeć
5. Małżeństwo „jako związek kobiety i mężczyzny”? O sytuacji osób nieheteronormatywnych
6. Koniec „upośledzenia umysłowego”. O molestowaniu ze względu na niepełnosprawność
7. Symbole religijne w miejscach publicznych. Wolność wyznania w państwie bezwyznaniowym
8. Wolność słowa a mowa nienawiści. Przesłanki z nienawiści (*hate crimes*) a kodeks karny
9. Czy byłam/byłam dyskryminowana/y? Ochrona przed dyskryminacją

Warunki zaliczenia (ZO): aktywność na zajęciach, praca w grupie - rozwiązywanie przypadków.

Nazwa przedmiotu: **Dlaczego emocje są ciekawe i ważne w życiu codziennym i kulturze?**

Prowadząca: dr Tatiana Kanasz

Forma zajęć: wykład konwersatoryjny oraz warsztat z zastosowaniem metody tutoring

Liczba godzin: 30h (15h wykład + 15h warsztaty)

Liczba ECTS: 2

Opis: Fakultet ma na celu zapoznać studenta/studentkę z terminologią, teoriami oraz badaniami związanymi z różnymi emocjami człowieka. Tematyka zajęć obejmuje następujące zagadnienia:

Definicje emocji i klasyfikacje. Uwarunkowania emocji. Emocje w twórczości klasyków socjologii. Socjologia emocji jako subdyscyplina. Wybrane współczesne teorie socjologiczne dotyczące emocji. Sposoby badań emocji. Praca emocjonalna w różnych zawodach. Zajęcia są interaktywne, prowadzone metodą *peer learning* (wzajemnego uczenia się), rozwijają umiejętność przygotowania podstawowej analizy społecznych oraz kulturowych aspektów emocji.

Uwaga: zajęcia będą prowadzone z wykorzystaniem metod tutoringu.

Warunki zaliczenia (ZAL): aktywność na zajęciach, opracowanie jednego z wybranych zagadnień (zgodnie z zainteresowaniami studentki/a) i przedstawienie go w postaci referatu.

Nazwa przedmiotu: Seksualność w kulturze konsumpcyjnej: normy, tożsamości i społeczne kontrowersje

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Czy seksualność jest „naturalna”, czy raczej kształtowana przez kulturę i społeczeństwo? czy naprawdę rozumiemy, skąd biorą się nasze wyobrażenia o seksie, normach i tożsamości? Dlaczego różne epoki inaczej rozumiały takie zjawiska jak masturbacja, celibat czy homoseksualność? W jaki sposób współczesna kultura – media, nauka i debaty publiczne – wpływa na to, jak myślimy o seksualności? Celem zajęć jest socjologiczna analiza seksualności jako zjawiska współczesnej kultury konsumpcyjnej. Na zajęciach będziemy analizować seksualność jako zjawisko społeczne i kulturowe – od historycznych wyobrażeń kobiecej i męskiej seksualności, przez zjawiska takie jak celibat czy aseksualność, po współczesne debaty dotyczące tożsamości seksualnych, pornografii czy pracy seksualnej.

Podczas zajęć będziemy analizować m.in.:

- współczesne koncepcje seksualności w naukach społecznych,
- kulturowe wyobrażenia kobiecej i męskiej seksualności,
- historyczne formy życia poza seksualnością (celibat, eunuchowie),
- zjawisko aseksualności i jego interpretacje,
- seksualność jako element konstruowania tożsamości,
- społeczne rozumienie nienormatywności seksualnej,
- historię i znaczenie pornografii w kulturze,
- społeczne konteksty pracy seksualnej,
- wyniki badań dotyczących współczesnej seksualności Polaków,
- zjawiska budzące silne reakcje społeczne i moralne paniki wokół seksualności.

Zajęcia mają charakter seminarium dyskusyjnego. Każde spotkanie opiera się na analizie wybranych tekstów naukowych oraz wspólnej dyskusji nad ich znaczeniem dla rozumienia współczesnych procesów społecznych. Celem kursu jest rozwijanie krytycznego i analitycznego spojrzenia na seksualność jako element życia społecznego, a także pokazanie, jak różne dyskursy – naukowe, medialne i kulturowe – wpływają na społeczne definicje normy, dewiacji i tożsamości.

Wybrana literatura:

Steven Seidman – *Społeczne tworzenie seksualności*

Catherine Blackledge – *Wagina. Kobięca seksualność w historii kultury*

Marylin Yalom – *Historia piersi*

David M. Friedman – *Pan niepokorny. Kulturowa historia penisa*
Thomas W. Laqueur – *Samotny seks. Kulturowa historia masturbacji*
Lech Nijakowski – *Pornografia. Historia, znaczenie, gatunki*
Izabela Ślęzak – *Praca kobiet świadczących usługi seksualne w agencjach towarzyskich*
Zbigniew Izdebski – *Seksualność Polaków na początku XXI wieku*
Aleksandra Jodko (red.) – *Tabu seksuologii*

Warunki zaliczenia (ZO): przygotowanie prezentacji na wybrany temat, aktywny udział w dyskusjach podczas zajęć.

Nazwa przedmiotu: Seniorzy w przestrzeni społecznej - obserwacja terenowa i analiza codzienności

Prowadzący: mgr Arkadiusz Korycki

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Zajęcia poświęcone analizie funkcjonowania osób starszych w przestrzeni społecznej z wykorzystaniem obserwacji terenowej. Obejmują rozpoznawanie sposobów obecności seniorów w przestrzeni miejskiej, korzystania z instytucji publicznych, transportu, miejsc spotkań, kultury i usług społecznych. Szczególny nacisk położony jest na analizę barier architektonicznych, społecznych i komunikacyjnych oraz relacji międzypokoleniowych. Elementem zajęć są wyjścia terenowe obejmujące m.in. obserwację seniorów w komunikacji miejskiej, analizę dostępności urzędów i instytucji, spacer badawczy poświęcony ocenie miasta jako przestrzeni przyjaznej starzeniu się, obserwację wydarzeń międzypokoleniowych oraz analizę oferty instytucji kierowanej do osób starszych.

Warunki zaliczenia (ZO): obecność i aktywny udział w zajęciach, udział w obserwacji terenowej, przygotowanie krótkiej analizy wybranego miejsca lub sytuacji społecznej oraz prezentacja grupowa.

Nazwa przedmiotu: Społeczna rola sztuki audiowizualnej

Prowadzący: dr Łukasz Rąb

Forma zajęć: wykład + warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Fakultet ma na celu pokazanie roli filmów, seriali, podcastów, wideoblogów, „streamów”, „live-ów”, „TikTok-ów” itp w życiu społecznym. Zajęcia będą składać w części teoretycznej i praktycznej. Pierwsza to zapoznanie się z wiedzą ogólną z zakresu sztuki audiowizualnej i przede wszystkim oglądanie i analiza wybranych dzieł audiowizualnych pod kątem ich wpływu społecznego. Druga część, warsztatowa, ma na celu stworzenie utworu audiowizualnego (lub scenariusza), mającego za zadanie spełnić konkretną rolę lub wpływ/efekt społeczny. Zajęcia nie wymagają posiadania wiedzy z dziedziny scenariuszopisarstwa lub montażu filmowego. Tę wraz z narzędziami dostarcza prowadzący. Od uczestników wymagana jest tylko wrażliwość estetyczna i chęć krytycznego myślenia.

Warunki zaliczenia (ZO): Student/ka przygotowuje pod okiem prowadzącego utwór audiowizualny lub jego scenariusz (szkic, draft), którego założeniem jest wybrany wcześniej konkretny wpływ/efekt społeczny.

2 ECTS (15 godzin):

Nazwa przedmiotu: **Forever Young? Forever Fit? The Body in Consumer Culture**

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 2 ECTS

Opis: Why does contemporary culture place so much emphasis on youth, beauty and fitness? Why do millions of people invest time, money and effort in improving their bodies? How are ideals such as the “perfect body”, health and attractiveness produced and circulated in consumer culture?

This seminar explores the body as a central element of identity in consumer culture. We will discuss how media, advertising and the fitness industry promote particular body ideals and how these ideals shape everyday practices, lifestyles and self-perception.

Topics include:

- the “perfect body” in media and popular culture
- the rise of fitness and wellness industries
- gendered body ideals
- body image and identity
- fat stigma and body politics

The seminar is discussion-based and encourages students to connect sociological theory with contemporary cultural phenomena.

Selected readings:

Faye Linda Wachs, Shari L. Dworkin – *Body Panic: Gender, Health and the Selling of Fitness*

Helga Dittmar – *Consumer Culture, Identity and Well-Being*

Sue Scott – *Body Matters*

Hastings Donnan, Fiona Magowan – *The Anthropology of Sex*

Lesleigh J. Owen – *Monstrous Freedom: Charting Fat Ambivalence*

Warunki zaliczenia (ZO): Participation in seminar, presentation.

Nazwa przedmiotu: **Welcome to the New Sexuality? Sexuality in Consumer Culture**

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 2

Opis: Are we living in an era of sexual liberation, or are new forms of control emerging? How do media, technology and consumer culture influence the way sexuality is discussed and experienced today? This seminar examines sexuality as a social and cultural phenomenon in contemporary consumer societies. We will analyse how sexuality is represented in media, culture and public debates, and how these representations shape norms, identities and moral controversies.

Topics discussed during the course include:

- sociological theories of sexuality
- sexuality in media and digital culture
- pornography and public debates
- cultural scripts of desire and intimacy
- social regulation of sexuality

The seminar combines theoretical discussion with the analysis of contemporary cultural examples.

Selected readings:

Chris Beasley – *Gender and Sexuality. Critical Theories, Critical Thinkers*

Miglina Sternadori – *Mediated Eros*

Louis Coleman, Jacob Held – *The Philosophy of Pornography*

Alan C. Hall, Mardia J. Bishop (eds.) – *Pop-Porn*

Suzanne Ost – *Child Pornography and Sexual Grooming*

Warunki zaliczenia (ZO): Active participation in seminar and a presentation.

Nazwa przedmiotu: **Latin America Today: Power, Migration, Inequality**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 4

Opis: “Latin America Today: Power, Migration, and Inequality” examines key social, political, and economic dynamics shaping the region in the 21st century. The seminar explores how historical legacies of colonialism, contemporary power structures, and global processes influence patterns of migration, social inequality, and exclusion. Through sociological theories, case studies, and current debates, students will analyze how states, markets, and social movements interact in contexts marked by deep inequalities, mobility, and resistance. The course encourages critical reflection on Latin America as a lens for understanding broader global issues related to power, borders, and social justice.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; work on a project based on 1 Latin American country; present the advance of your project during the lessons; present a Final Project at the end of the course.

4 ECTS (30 godzin):

Nazwa przedmiotu: **The Evolution of Childhood**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 4

Opis: This seminar explores how the concept and experience of childhood have changed across historical periods and cultural contexts. Participants will examine how social, cultural, and technological transformations have shaped ideas about children, their roles in society, and expectations placed upon them. The seminar will discuss the influence of key institutions such as the family and education systems in structuring children’s everyday lives and shaping the transition from childhood to adulthood. Special attention will be given to contemporary developments, particularly the impact of digital media and new technologies on children’s experiences and on parent – child relationships. Through comparative perspectives, participants will also consider global variations in childhood, highlighting both differences and shared challenges across societies. The seminar encourages critical reflection on the future of childhood in an increasingly globalized and technologically mediated world. Participants will engage in discussions that connect broader social trends with their own perspectives and experiences of childhood.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; final work on analysis of historical or contemporary aspect of childhood.

Nazwa przedmiotu: **The Concept of “Good Living” in Different Cultures**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 4

Opis: This seminar invites students to explore the historical and cultural context of peripheral regions, focusing on the legacy of colonization and the systematic invisibilization of indigenous knowledge. Participants will critically reflect on the value of indigenous wisdom, particularly its emphasis on respecting nature and all living beings, in contrast to the destructive logic of capitalism and the exploitation of natural resources. Through an interdisciplinary lens, we will analyse the cosmivision of indigenous peoples Latin America, and its relevance in contemporary society. Key themes include the spirituality and educational practices of indigenous groups, the concept of *Buen Vivir* as a framework for sustainability and community well-being, and legal advancements such as Ecuador’s recognition of *Pachamama* as a subject of rights. The seminar also addresses issues like otherness, racism, epistemicide, and the need for intercultural education to achieve recognition and reparation. Students will engage with practical examples and develop a project inspired by the teachings of indigenous peoples and *Buen Vivir*, fostering a critical understanding of alternatives to capitalism, extractivism, and ecocide while envisioning a future rooted in equity, sustainability, and cultural recognition.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; work on a project based on 1 Latin American country; present the advance of your project during the lessons; present a Final Project at the end of the course.

Oferta

Rocznik 2024-2025 (obecny II rok)

Student/-ka II roku wybiera z oferty fakultety za łącznie 6 ECTS, czyli np.: trzy fakultety 30-godzinne (2+2+2 ECTS) lub dwa fakultety 30-godzinne + jeden fakultet 15-godzinny obcojęzyczny (2+2+2 ECTS) lub jeden fakultet 30-godzinny + jeden fakultet 30-godzinny obcojęzyczny (2+4 ECTS) lub jeden fakultet 15-godzinny obcojęzyczny + jeden fakultet 30-godzinny obcojęzyczny (2+4 ECTS). Realizacja w semestrze letnim.

2 ECTS (30 godzin):

1. **Nazwa przedmiotu: Jak badać interakcje społeczne? Warsztat pracy socjologa**
Prowadząca: dr hab. Joanna Zalewska, prof. APS
2. **Nazwa przedmiotu: Polska wieś i jej mieszkańcy: pomiędzy tradycją a zmianą społeczną**
Prowadząca: dr hab. Ilona Matysiak, prof. APS
3. **Nazwa przedmiotu: Zdrowie w perspektywie społeczno-kulturowej**
Prowadzący: mgr Anna Skiba-Filiks
4. **Nazwa przedmiotu: Kwestie społeczne w sztuce i przestrzeni społecznej**
Prowadzący: mgr Arkadiusz Korycki
5. **Nazwa przedmiotu: Ciało w kulturze konsumpcyjnej: tożsamość, kontrola i społeczne znaczenie ciała**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
6. **Nazwa przedmiotu: Współczesne oblicza kapitalizmu**
Prowadzący: dr Łukasz Rąb
7. **Nazwa przedmiotu: Przestępcy i ofiary**
Prowadząca: dr Małgorzata Czarkowska
8. **Nazwa przedmiotu: Public relations**
Prowadzący: dr Mieczysław Sędzicki

2 ECTS (15 godzin):

1. **Nazwa przedmiotu: Forever Young? Forever Fit? The Body in Consumer Culture**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
2. **Nazwa przedmiotu: Welcome to the New Sexuality? Sexuality in Consumer Culture**
Prowadzący: dr Adam Buczkowski
3. **Nazwa przedmiotu: Latin America Today: Power, Migration, Inequality**
Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

4 ECTS (30 godzin):

1. **Nazwa przedmiotu: The Evolution of Childhood**
Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön
2. **Nazwa przedmiotu: The Concept of "Good Living" in Different Cultures**
Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Opisy

2 ECTS (30 godzin):

Nazwa przedmiotu: **Jak badać interakcje społeczne? Warsztat pracy socjologa**

Prowadząca: dr hab. Joanna Zalewska, prof. APS

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Zajęcia będą poświęcone tematyce interakcji społecznej – kluczowej w naukach społecznych, ale wiedza w tym zakresie przydatna być może również w życiu codziennym, np. gdy przygotowujemy się do rozmowy kwalifikacyjnej czy wybieramy na randkę, każde bowiem spotkanie mieści się w ramach tzw. porządku interakcyjnego, którego reguły poznamy. Naszą przygodę z interakcją rozpoczniemy od pojęcia „twarzy” i technik twarzy Ervinga Goffmana (prekursora i klasyka socjologii interakcji) w sytuacji spotkania. Poznamy różne układy interakcji: w zależności bowiem od liczby uczestników, celu i charakteru spotkania, interakcje charakteryzują różne cechy. Przyjrzymy się rozmowie: przeanalizujemy podstawową strukturę rozmowy codziennej, kształtowanie relacji z partnerem poprzez rozmowę oraz cechy rozmów formalnych, tu zwrócimy uwagę na rozmowy kwalifikacyjne. Omówimy metody badania interakcji społecznych, takie jak obserwacja uczestnicząca czy eksperyment etnometodologiczny oraz etyczne kwestie związane z dostępem do materiałów. Będziemy ćwiczyć metody badania interakcji poprzez obserwację uczestniczącą i eksperyment etnometodologiczny w otoczeniu naszej uczelni, zaś do analiz interakcji będziemy również używać materiałów z filmów i seriali. Metodą pracy na zajęciach będzie warsztat grupowy: będziemy graficznie przedstawiać omawiane pojęcia, na przykład wspomniane pojęcie „twarzy”; będziemy stosować mapę myśli; współpracować w podgrupach w celu bardziej doświadczeniowego, wizualnego i kinetycznego przyswojenia materiału. Będziemy również wychodzili „w teren” w celu obserwacji uczestniczącej i eksperymentów. Będziemy również przyglądali się naszym interakcjom w grupie i temu, czego się dzięki tym różnym technikom nauczyliśmy. Z zajęć można więc będzie wynieść nie tylko wiedzę na temat interakcji, ale również kompetencje interakcyjne w praktyce.

Goffman E. (2006). Rytuał interakcyjny. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Goffman E. (2010). Analiza ramowa. Kraków: Nomos.

Rancew-Sikora D. (2007). Analiza konwersacyjna jako metoda badania rozmów codziennych. Warszawa: Trio.

Rapley T. (2013). Analiza konwersacji, dyskursu i dokumentów. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Warunki zaliczenia (ZO): aktywne uczestnictwo w zadaniach wykonywanych podczas zajęć.

Nazwa przedmiotu: **Polska wieś i jej mieszkańcy: pomiędzy tradycją a zmianą społeczną**

Prowadząca: dr hab. Ilona Matysiak, prof. APS

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Podczas warsztatu spróbujemy odpowiedzieć na z pozoru proste pytanie, jaka jest współczesna polska wieś i jej mieszkańcy. Przyjrzymy się codzienności mieszkańców wsi, procesom przemian

społecznych, demograficznych, kulturowych i ekonomicznych, a także temu, jak globalizacja, migracje i nowe technologie wpływają na życie lokalnych społeczności. Wspólnie będziemy analizować przykłady z badań, pozytywne i negatywne stereotypy dotyczące wsi oraz zastanawiać się, w jaki sposób przeszłość i przyszłość krzyżują się w wiejskiej przestrzeni. Jak polska wieś i jej mieszkańcy są przedstawiani w mediach i dyskursie publicznym? W jaki sposób o wsi mówimy i myślimy, a także co i jak się w tym myśleniu zmienia? Dlaczego warto dziś wracać do historii pańszczyzny? Czy współcześni mieszkańcy wsi to tylko rolnicy, no i czy rolnik rzeczywiście musi szukać żony? O czym kobiety wiejskie pisały w swoich pamiętnikach i jak to się ma do współczesnej rzeczywistości? Czy polska wieś się wyludnia i starzeje? Czy wieś może być atrakcyjnym miejscem zamieszkania i dla kogo? Czy ma dziś znaczenie czy pochodzimy ze wsi czy z miasta? Warsztat pozwoli nam lepiej zrozumieć złożoność współczesnej polskiej wsi oraz różnorodność doświadczeń jej mieszkańców, a także uwrażliwi na historie ludzi i miejsc, które często pozostają poza głównym nurtem społecznych narracji.

Warunki zaliczenia (ZO): obecność i aktywność na zajęciach, wykonywanie zadań, przygotowanie prezentacji.

Nazwa przedmiotu: **Zdrowie w perspektywie społeczno-kulturowej**

Prowadzący: mgr Anna Skiba-Filiks

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Kurs poświęcony jest analizie zdrowia i dobrostanu z perspektywy społeczno-kulturowej odwołując się do przykładów z kontekstów polskich, europejskich i pozaeuropejskich. Fakultet ma dać uczestnikom przestrzeń do dyskusji na temat wybranych współczesnych problemów dobrostanu i zdrowia. Na zajęciach debatowane będą wybrane zagadnienia dotyczące przemian i wyzwań adaptacyjnych w obliczu złożoności i płynności otaczającego świata, indywidualizacji i refleksyjności, wzrastającej różnorodności i mobilności. Przedmiotem rozważań będą takie koncepcje i zjawiska jak: problemy i kryzysy psychiczne z perspektywy społeczno-kulturowej, uwarunkowania i społeczno-kulturowe zdrowia, zróżnicowane podejścia do chorób, nierówności zdrowotne. W ramach kursu omówione zostaną różnice między socjologią a antropologią zdrowia i medycyny, a także podstawowe koncepcje, takie jak rozróżnienie między *disease* (choroba jako jednostka medyczna) a *illness* (subiektywne doświadczenie choroby). Zostaną również przeanalizowane kwestie związane z dygitalizacją zdrowia, w tym rola internetowych grup wsparcia, telemedycyny oraz wyzwań i możliwości związanych z cyfryzacją systemu zdrowotnego. Kolejnym istotnym zagadnieniem będzie analiza sposobów, w jakie ludzie przeżywają i opowiadają o swojej chorobie, a także ich wpływ na proces leczenia i funkcjonowanie społeczne. Istotną część kursu stanowić ma analiza nierówności zdrowotnych wynikających z czynników dotyczących kwestii rasowych, pozycji społeczno-ekonomicznej, płci oraz migracje, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji zdrowotnej migrantów w Holandii. Omówione zostaną także kulturowe uwarunkowania zdrowia, w tym koncepcje chorób związanych z określonym kontekstem kulturowym (*culture-bound syndromes*), tradycyjne systemy medyczne w Polsce i na świecie oraz specyficzne kulturowe postrzeganie zdrowia i zaburzeń psychicznych na Jawie w Indonezji. Podczas zajęć uczestnicy poznają metody badań stosowane w socjologii i antropologii zdrowia, takie jak badania jakościowe, analiza narracji i badania etnograficzne. Szczególną uwagę poświęcimy również etycznym aspektom prowadzenia dotyczących zdrowia i dobrostanu, w tym kwestiom poufności, odpowiedzialności badacza i relacji między

badaczem a uczestnikami badań, a także szerzej - badaniu grup podatnych na zranienie (vulnerable). Zajęcia składać się będą z krótkich wprowadzeń do poszczególnych zagadnień, grupowych i ogólnych dyskusji wokół wybranych lektur oraz prezentowanych materiałów audiowizualnych i studiów przypadków.

Warunki zaliczenia (ZO): test zaliczeniowy.

Nazwa przedmiotu: **Kwestie społeczne w sztuce i przestrzeni społecznej**

Prowadzący: mgr Arkadiusz Korycki

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Zajęcia poświęcone analizie kwestii społecznych przedstawianych w malarstwie, rzeźbie, literaturze, filmie i fotografii oraz ich obecności w przestrzeni społecznej. Obejmują interpretację dzieł kultury w kontekście problemów takich jak nierówności społeczne, wykluczenie, rodzina, starzenie się społeczeństwa, migracje czy pamięć zbiorowa. Istotnym elementem zajęć są obserwacje terenowe prowadzone w przestrzeni miejskiej i instytucjach kultury. Obejmują one analizę pomników, miejsc pamięci, wystaw, obiektów architektonicznych, przestrzeni publicznych oraz elementów kultury wizualnej obecnych w mieście. Studenci/ki dokumentują wybrane przykłady, zwracając uwagę na sposób przedstawiania problemów społecznych, obecność symboli, mechanizmy widzialności i niewidzialności grup społecznych oraz społeczne funkcje przestrzeni. Elementem pracy terenowej może być również spacer badawczy połączony z dokumentacją fotograficzną i analizą wybranych obiektów sztuki w ich społecznym kontekście.

Warunki zaliczenia (ZO): obecność i aktywny udział w zajęciach, udział w obserwacji terenowej, przygotowanie krótkiej analizy wybranego dzieła lub miejsca oraz prezentacja grupowa.

Nazwa przedmiotu: **Ciało w kulturze konsumpcyjnej: tożsamość, kontrola i społeczne znaczenie ciała**

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Dlaczego ciało stało się jednym z najważniejszych projektów współczesnej tożsamości? W jaki sposób społeczeństwo wpływa na to, jak postrzegamy własny wygląd, zdrowie czy atrakcyjność? Podczas zajęć będziemy analizować ciało jako zjawisko społeczne i kulturowe – od historycznych przemian sposobów jego postrzegania, przez kulturowe wzory kobiecości i męskości, po społeczne znaczenia takich zjawisk jak nagość, otyłość, anoreksja, niepełnosprawność czy modyfikacje ciała. Zastanowimy się także, jak ciało staje się przestrzenią konstruowania tożsamości oraz obszarem społecznej kontroli. Celem zajęć jest socjologiczna analiza ciała jako zjawiska społecznego i kulturowego w warunkach współczesnej kultury konsumpcyjnej. W trakcie kursu przyjrzymy się temu, w jaki sposób ciało jest kształtowane przez normy społeczne, dyskursy kulturowe oraz praktyki życia codziennego.

Podczas zajęć omówimy między innymi:

- proces „cywilizowania” ciała i historyczne przemiany sposobów jego postrzegania,

- społeczne konstruowanie kobiecości i męskości oraz kulturowe reprezentacje ciała w mediach i kulturze popularnej,
- społeczne znaczenia nagości i intymności,
- ciało w kontekście higieny i historycznych przemian praktyk cielesnych,
- społeczne reprezentacje ciała ciężarnego,
- modyfikacje ciała i praktyki takie jak tatuaż jako element pracy nad tożsamością,
- społeczne postrzeganie niepełnosprawności,
- zjawiska kontroli ciała, takie jak anoreksja czy kult szczupłości,
- społeczne znaczenia otyłości oraz współczesne debaty dotyczące zdrowia i wyglądu,
- symboliczne znaczenia elementów ciała (np. włosy, zarost),
- relacje między ciałem, zdrowiem, chorobą i starzeniem się,
- ciało jako narzędzie pracy i element negocjowania tożsamości zawodowej,
- związki między ciałem a emocjami w społeczeństwie współczesnym.

Zajęcia mają charakter seminarium dyskusyjnego. Każde spotkanie opiera się na analizie tekstów socjologicznych oraz przykładów z kultury popularnej i mediów, które pozwalają lepiej zrozumieć społeczne znaczenia ciała we współczesnym świecie. Celem kursu jest rozwijanie krytycznej refleksji nad społecznymi mechanizmami kształtującymi nasze wyobrażenia o ciele, zdrowiu, atrakcyjności i tożsamości.

Wybrana literatura:

Socjologia ciała – Chris Shilling

Tożsamość, ciało i władza – Zbyszko Melosik

Historia otyłości – Georges Vigarello

Czystość i brud. Higiena ciała od średniowiecza do XX wieku – Georges Vigarello

Corpus delicti. Rozkoszne ciało. Szkice nie tylko z socjologii ciała – Ewa Banaszak, Paweł Czajkowski

Trickster. Społeczno-kulturowe konteksty doświadczania ciała – Dorota Majka-Rostek, Ewa Banaszak

Opowieść o włosach. Zwyczaje – rytuały – symbolika – Kazimierz Banek

Historia brody. Zaskakujące dzieje męskiego zarostu – Christopher Oldstone-Moore

Zarządzanie emocjami. Komerccjalizacja ludzkich uczuć – Arlie Russell Hochschild

Warunki zaliczenia (ZO): przygotowanie prezentacji na wybrany temat, aktywny udział w dyskusjach podczas zajęć.

Nazwa przedmiotu: Współczesne oblicza kapitalizmu

Prowadzący: dr Łukasz Rąb

Forma zajęć: 15h wykład +15h warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Nasze codzienne życie wypełnione jest kapitalizmem. Żyjemy w świecie, w którym niemal każda rzecz, każda postawa może okazać się starannie przygotowanym produktem, pułapką na naszą uwagę (Napiórkowski). Czy ja jestem taki albo inny nie jest przejawem moralności, ale procesem ekonomicznym. Współczesny, trzeci duch kapitalizmu (Boltanski & Chiapello) przybiera różne formy: kapitalizm inwigilacyjny (Zuboff), kapitalizm samoograniczenia (Tokarczuk) czy kapitalizm ekologiczny. Wyrasta on z organizacji sieciowej, w której dominuje kreatywność, innowacja i elastyczność. Celem zajęć jest przyjrzenie się współczesnym twarzom kapitalizmu, jego możliwościom i pułapkom. Zajęcia dzielą się na część teoretyczną, w której omawiane są kolejne „twarze”

kapitalizmu oraz część praktyczną, w której uczestnik w małych grupach szuka odbicia omawianego kapitalizmu w życiu codziennym. Część praktyczna przeznaczona jest także na przygotowywanie projektu semestralnego.

Warunki zaliczenia (ZO): studenci przygotowują w małych grupach projekt multimedialny „Kapitalizm na koniec 21. wieku”.

Nazwa przedmiotu: Przesłępcy i ofiary

Prowadząca: dr Małgorzata Czarkowska

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis:

1. Zjawisko przestępczości.
2. Przesłępcy. Przyczyny popełniania przez nich czynów karalnych i warunki społeczne w jakich ich dokonują. Odpowiedzialność karna sprawców. Resocjalizacja skazanych.
3. Ofiary przestępstw – charakterystyka. Wiktymologia. Wiktyimizacja (pierwotna, wtórna np. w systemie wymiaru sprawiedliwości karnej).
4. Wybrane przestępstwa (m.in.: zabójstwo, przestępstwa seksualne).
5. Zbrodnie wojenne. Ludobójstwo.
6. Sprawca i ofiara przemocy domowej. Przyczyny i skutki przemocy. Powody pozostawiania pokrzywdzonych w krzywdzących związkach. Aspekty psychologiczne przemocy.
7. Sprawca i ofiara przemocy w szkole.
8. Przesłępstwa popełniane pod wpływem alkoholu, środków odurzających.
9. Przeciwdziałanie przestępczości – formy działania organów ścigania, wymiaru sprawiedliwości i innych instytucji.
10. Kara śmierci.

Warunki zaliczenia (ZO): obecność na zajęciach, referat.

Nazwa przedmiotu: Public relations

Prowadzący: dr Mieczysław Sędzicki

Forma zajęć: warsztaty

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 2

Opis: Cele przedmiotu: zapoznanie z podstawową wiedzą z zakresu public relations; kształcenie umiejętności wykorzystania metod public relations w pracy zawodowej; przygotowanie do inicjowania działań z obszaru „dobrego marketingu”; uwrażliwianie na potrzeby związane z marketingiem społecznym. Efekty: Student/ka ma podstawową wiedzę z zakresu PR i potrafi ją wykorzystywać w celu analizowania i interpretowania określonego rodzaju sytuacji organizacyjnych, jest gotowy/a do podejmowania wyzwań zawodowych, wykazuje aktywność w realizacji indywidualnych i zespołowych działań w powiązaniu ze studiowanym kierunkiem.

Tematy zajęć:

1. Istota public relations.
2. PR – historia i teraźniejszość oraz perspektywy.

3. Marketing, reklama a public relations.
4. Public Relations – Wizerunek – Reputacja – Tożsamość – Marka.
5. Istota PR w wybranych typach instytucji, w tym pomocowych, edukacyjnych, biznesowych.
6. Socjologia a strategię PR-owe.
7. Public relations a etyka, w tym min. „czarny PR”.
8. Public relations w praktyce – przykłady i ich ocena. Sukcesy i porażki.
9. APS a PR...
10. Public relations w technice warsztatowej – tworzenie podstaw dla dobrej praktyki public relations.

Literatura proponowana:

- Adamus-Matuszyńska A., Public relations w przestrzeni publicznej, UE, Katowice 2018.
 Aronson E., Wilson D.T., Akert M.R., Psychologia społeczna, serce i umysł, Poznań 1997.
 Barlik J., Doskonałe Public Relations. Teorie, kontrowersje, debaty, Poltext, 2020.
 Black S., Public relations, Warszawa 1999.
 Budzyński W., Public Relations. Wizerunek. Reputacja. Tożsamość, Poltext, 2017.
 Cialdini R. B., Wywieranie wpływu na ludzi. Teoria i praktyka, Gdańsk 2001.
 Jasiołkowski K., Moleda-Zdziech, M., Kurczewska, U., Lobbying – sztuka skutecznego wywierania wpływu, Dom Wydawniczy ABC, 2000;
 Hope E., (red.) Public relations instytucji użyteczności publicznej, Scientific Publishing Group, Gdańsk 2005.
 Kotler P., Lee N., Marketing w sektorze publicznym. Mapa drogowa wyższej efektywności, Warszawa 2007.
 Krzyżowska, O., Szczepaniak, R., Nietypowe przypadki Public Relations, Wydawnictwo One Press, 2003;
 Maison D., Wasilewski P., Propaganda dobrych serc czyli rzecz o reklamie społecznej, Fundacja Komunikacji Społecznej, Warszawa 2002.
 Szyfter J., Public Relations w Internecie, Gliwice 2005
 Tkaczyk P., Narratologia, PWN, 2017.

Warunki zaliczenia (ZO): aktywny udział w zajęciach - przygotowywanie prac kreatywnych z zakresu warsztatu PR; zaliczenie końcowe.

2 ECTS (15 godzin):

Nazwa przedmiotu: **Forever Young? Forever Fit? The Body in Consumer Culture**

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 2 ECTS

Opis: Why does contemporary culture place so much emphasis on youth, beauty and fitness? Why do millions of people invest time, money and effort in improving their bodies? How are ideals such as the “perfect body”, health and attractiveness produced and circulated in consumer culture?

This seminar explores the body as a central element of identity in consumer culture. We will discuss how media, advertising and the fitness industry promote particular body ideals and how these ideals shape everyday practices, lifestyles and self-perception.

Topics include:

- the “perfect body” in media and popular culture

- the rise of fitness and wellness industries
- gendered body ideals
- body image and identity
- fat stigma and body politics

The seminar is discussion-based and encourages students to connect sociological theory with contemporary cultural phenomena.

Selected readings:

Faye Linda Wachs, Shari L. Dworkin – *Body Panic: Gender, Health and the Selling of Fitness*

Helga Dittmar – *Consumer Culture, Identity and Well-Being*

Sue Scott – *Body Matters*

Hastings Donnan, Fiona Magowan – *The Anthropology of Sex*

Lesleigh J. Owen – *Monstrous Freedom: Charting Fat Ambivalence*

Warunki zaliczenia (ZO): Participation in seminar, presentation.

Nazwa przedmiotu: **Welcome to the New Sexuality? Sexuality in Consumer Culture**

Prowadzący: dr Adam Buczkowski

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 2

Opis: Are we living in an era of sexual liberation, or are new forms of control emerging? How do media, technology and consumer culture influence the way sexuality is discussed and experienced today? This seminar examines sexuality as a social and cultural phenomenon in contemporary consumer societies. We will analyse how sexuality is represented in media, culture and public debates, and how these representations shape norms, identities and moral controversies.

Topics discussed during the course include:

- sociological theories of sexuality
- sexuality in media and digital culture
- pornography and public debates
- cultural scripts of desire and intimacy
- social regulation of sexuality

The seminar combines theoretical discussion with the analysis of contemporary cultural examples.

Selected readings:

Chris Beasley – *Gender and Sexuality. Critical Theories, Critical Thinkers*

Miglana Sternadori – *Mediated Eros*

Louis Coleman, Jacob Held – *The Philosophy of Pornography*

Alan C. Hall, Mardia J. Bishop (eds.) – *Pop-Porn*

Suzanne Ost – *Child Pornography and Sexual Grooming*

Warunki zaliczenia (ZO): Active participation in seminar and a presentation.

Nazwa przedmiotu: **Latin America Today: Power, Migration, Inequality**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 15

Liczba ECTS: 4

Opis: “Latin America Today: Power, Migration, and Inequality” examines key social, political, and economic dynamics shaping the region in the 21st century. The seminar explores how historical legacies of colonialism, contemporary power structures, and global processes influence patterns of migration, social inequality, and exclusion. Through sociological theories, case studies, and current debates, students will analyze how states, markets, and social movements interact in contexts marked by deep inequalities, mobility, and resistance. The course encourages critical reflection on Latin America as a lens for understanding broader global issues related to power, borders, and social justice.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; work on a project based on 1 Latin American country; present the advance of your project during the lessons; present a Final Project at the end of the course.

4 ECTS (30 godzin):

Nazwa przedmiotu: **The Evolution of Childhood**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 4

Opis: This seminar explores how the concept and experience of childhood have changed across historical periods and cultural contexts. Participants will examine how social, cultural, and technological transformations have shaped ideas about children, their roles in society, and expectations placed upon them. The seminar will discuss the influence of key institutions such as the family and education systems in structuring children’s everyday lives and shaping the transition from childhood to adulthood. Special attention will be given to contemporary developments, particularly the impact of digital media and new technologies on children’s experiences and on parent – child relationships. Through comparative perspectives, participants will also consider global variations in childhood, highlighting both differences and shared challenges across societies. The seminar encourages critical reflection on the future of childhood in an increasingly globalized and technologically mediated world. Participants will engage in discussions that connect broader social trends with their own perspectives and experiences of childhood.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; final work on analysis of historical or contemporary aspect of childhood.

Nazwa przedmiotu: **The Concept of “Good Living” in Different Cultures**

Prowadząca: dr Maria Cecilia Zsögön

Forma zajęć: konwersatorium

Liczba godzin: 30

Liczba ECTS: 4

Opis: This seminar invites students to explore the historical and cultural context of peripheral regions, focusing on the legacy of colonization and the systematic invisibilization of indigenous knowledge. Participants will critically reflect on the value of indigenous wisdom, particularly its emphasis on respecting nature and all living beings, in contrast to the destructive logic of capitalism and the exploitation of natural resources. Through an interdisciplinary lens, we will analyse the

cosmovision of indigenous peoples Latin America, and its relevance in contemporary society. Key themes include the spirituality and educational practices of indigenous groups, the concept of *Buen Vivir* as a framework for sustainability and community well-being, and legal advancements such as Ecuador's recognition of *Pachamama* as a subject of rights. The seminar also addresses issues like otherness, racism, epistemicide, and the need for intercultural education to achieve recognition and reparation. Students will engage with practical examples and develop a project inspired by the teachings of indigenous peoples and *Buen Vivir*, fostering a critical understanding of alternatives to capitalism, extractivism, and ecocide while envisioning a future rooted in equity, sustainability, and cultural recognition.

Warunki zaliczenia (ZO): assistance, participation in the discussions; do the tasks/readings for each lesson; work on a project based on 1 Latin American country; present the advance of your project during the lessons; present a Final Project at the end of the course.